**LIETUVOS RESPUBLIKOS**
**SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRAS**

# ĮSAKYMAS
# DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRO 2011 M. SPALIO 21 D. ĮSAKYMO NR. A1-454 „DĖL MOBILIŲJŲ DARBINIŲ KĖLIMO PLATFORMŲ NAUDOJIMO IR PRIEŽIŪROS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2020 m. gegužės 8 d. Nr. A1-390
Vilnius

1. P a k e i č i u Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2011 m. spalio 21 d. įsakymą Nr. A1-454 „Dėl Mobiliųjų darbinių kėlimo platformų naudojimo ir priežiūros taisyklių patvirtinimo“ ir jį išdėstau nauja redakcija:

„**LIETUVOS RESPUBLIKOS**
**SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRAS**

## ĮSAKYMAS
## DĖL MOBILIŲJŲ DARBINIŲ KĖLIMO PLATFORMŲ PRIEŽIŪROS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo 5 straipsnio 1 punktu ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 29 d. nutarimo Nr. 817 „Dėl Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo įgyvendinimo“ 2.1.3 papunkčiu,

t v i r t i n u Mobiliųjų darbinių kėlimo platformų priežiūros taisykles (pridedama).“

2. P a v e d u Lietuvos Respublikos valstybinei darbo inspekcijai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos iki 2020 m. rugpjūčio 1 d. patvirtinti mobiliųjų darbinių kėlimo platformų saugaus naudojimo rekomendacijas.

Socialinės apsaugos ir darbo ministras Linas Kukuraitis

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro
2011 m. spalio 21 d. įsakymu Nr. A1-454
(Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro
2020 m. gegužės 8 d. įsakymo Nr. A1-390
redakcija

# MOBILIŲJŲ DARBINIŲ KĖLIMO PLATFORMŲ PRIEŽIŪROS TAISYKLĖS

## I SKYRIUS
## BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mobiliųjų darbinių kėlimo platformų priežiūros taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato reikalavimus, kaip turi būti atliekama mobiliųjų darbinių kėlimo platformų, kurių kėlimo aukštis didesnis kaip 3 metrai (toliau – MDKP), nurodytų Potencialiai pavojingų įrenginių kategorijų parametrų sąrašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 817 „Dėl Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo įgyvendinimo“, 2.6.4 papunktyje, nuolatinė priežiūra ir tikrinama jų techninė būklė.

2. Taisyklės netaikomos:

2.1. mechanizuotoms kopėčioms, pastoliams ir aikštelėms;

2.2. galiniams automobilių keltuvams;

2.3. kabamiesiems ir pastatomiesiems platforminiams įrenginiams;

2.4. statybiniams keltuvams žmonėms ir kroviniams kelti;

2.5. atrakcionų aikštelių įrangai;

2.6. pakeliamajai operatoriaus vietai kranuose ir krautuvuose.

3. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

3.1. **Darbinė platforma** – aptverta platforma (lopšys), kurią su darbuotojais, darbo priemonėmis ir medžiagomis galima pakelti į reikiamą darbinę padėtį ir iš kurios gali būti atliekami montavimo, remonto, dažymo, tikrinimo ar kiti panašūs darbai.

3.2. **Darbo erdvė** – erdvė, kurioje darbinė platforma suprojektuota dirbti normaliomis veikimo sąlygomis, kai apkrova ir jėgos neviršija nustatytų ribų. MDKP gali turėti daugiau negu vieną darbo erdvę.

3.3. **Ilginamasis mechanizmas** – konstrukcija, kuri jungia darbinę platformą su važiuokle, skirta darbinei platformai darbo erdvėje perkelti ir jai išlaikyti reikiamoje padėtyje. Ilginamasis mechanizmas gali būti vientisa, teleskopinė ar lankstinė strėlė, žirklinis mechanizmas arba bet koks jų derinys.

3.4. **MDKP** – įrenginys, sudarytas mažiausiai iš darbinės platformos, valdytuvų, ilginamojo mechanizmo, pavaros ir važiuoklės, kuriuo darbuotojai pakeliami į reikiamą darbinę padėtį, kad galėtų dirbti iš darbinės platformos. Priklausomai nuo važiuoklės tipo, MDKP gali būti savaeigė arba nesavaeigė. Priklausomai nuo ilginamojo mechanizmo judėjimo laisvės važiuoklės atžvilgiu, gali būti kintamojo siekio MDKP, kai apkrovos svorio centro vertikalioji projekcija gali būti už virtimo linijų ribų, arba vertikalaus kėlimo MDKP, kai apkrovos svorio centro vertikalioji projekcija visada yra tarp virtimo linijų.

3.5. **MDKP modifikavimas** – veiksmai, kuriais siekiama pakeisti MDKP technines charakteristikas, pavyzdžiui, pavaros pakeitimas, strėlės prailginimas, darbinės platformos kėlimo aukščio padidinimas, MDKP sustiprinimas, padidinant jos keliamąją galią, taip pat kiti MDKP techniniuose dokumentuose nenumatyti pertvarkymo veiksmai, dėl kurių gali padidėti mazgų ir konstrukcijų elementų apkrovos, MDKP stabilumas, atsparumas ir tvirtumas. Modifikuojant MDKP turi būti laikomasi techniniame reglamente „Mašinų sauga“, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 28 „Dėl techninio reglamento

„Mašinų sauga“ patvirtinimo“ (toliau – techninis reglamentas „Mašinų sauga“), nustatytų reikalavimų.

3.6. **Remontas** – sulūžusių ar dėl kitų priežasčių netinkamų naudoti dalių, mazgų keitimas lygiaverčiais ar taisymas nekeičiant MDKP techninių charakteristikų. Remontu nelaikomi modifikavimo darbai.

3.7. **Vardinė apkrova** – didžiausia apkrova, kurią sudaro darbinėje platformoje esančių darbuotojų, darbo įrankių ir pakrautų medžiagų masių suma, kuriai suprojektuota MDKP ją naudojant pagal gamintojo nurodymus.

3.8. **Važiuoklė** – MDKP pagrindas, prie kurio tvirtinamas ilginamasis mechanizmas. Važiuoklė gali būti savaeigė arba nesavaeigė (traukiama ar stumiama).

3.9. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatyme, Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme, techniniame reglamente „Mašinų sauga“.

4. MDKP pradėta naudoti po 2004 m. sausio 1 d. turi atitikti techninio reglamento „Mašinų sauga“ reikalavimus.

5. Iki 2004 m. sausio 1 d. pradėta naudoti MDKP turi atitikti taisyklių, standartų, techninių specifikacijų ir kitų techninių dokumentų, pagal kuriuos ji buvo pagaminta, reikalavimus ir minimalius reikalavimus, nustatytus Darbo įrenginių naudojimo bendrųjų nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 1999 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 102 „Dėl Darbo įrenginių naudojimo bendrųjų nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Darbo įrenginių naudojimo bendrieji nuostatai) 1 priede.

## II SKYRIUS
## NUOLATINĖ MDKP PRIEŽIŪRA

6. MDKP savininkas, prieš pradėdamas MDKP naudoti pirmą kartą, turi sudaryti sutartį dėl MDKP techninės būklės tikrinimo su jo paties pasirinkta akredituotąja potencialiai pavojingų įrenginių techninės būklės tikrinimo įstaiga (toliau – akredituotoji įstaiga) ir, gavęs akredituotosios įstaigos išvadą, kad MDKP tinkama naudoti, saugi žmonių gyvybei, sveikatai ir aplinkai, užregistruoti ją Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registre (toliau – PPĮ registras) Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registro nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gegužės 9 d. nutarimu Nr. 645 „Dėl Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registro nuostatų patvirtinimo“, nustatyta tvarka. PPĮ registre neužregistruotą MDKP naudoti draudžiama.

7. MDKP savininkas privalo turėti MDKP techninių dokumentų bylą (pasą), kuri turi būti saugoma ir dokumentais, susijusiais su MDKP priežiūra, pildoma visą MDKP naudojimo laiką tol, kol ji nebus perduota atliekų tvarkytojui Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo nustatyta tvarka. MDKP techninių dokumentų byloje (pase) turi būti šie duomenys ir dokumentai:

7.1. MDKP gamintojo pateikti techniniai dokumentai, instrukcijos, būtinos MDKP tinkamai naudoti, prižiūrėti, remontuoti ir tikrinti, kaip ji veikia (toliau – MDKP techniniai dokumentai);

7.2. EB arba ES atitikties deklaracija, jeigu MDKP įsigyta įsigaliojus techniniam reglamentui „Mašinų sauga“;

7.3. MDKP priežiūros žurnalas, kuriame chronologine tvarka turi būti daromi įrašai apie nuolatinės priežiūros veiksmus, apžiūrų rezultatus, remontus (veiksmų atlikimo data ir juos atlikęs subjektas – juridinio asmens pavadinimas ar fizinio asmens vardas ir pavardė), avarijas, gedimus, veikimo sutrikimus, modifikavimus (data, pobūdis), techninės būklės tikrinimus ir kitus su MDKP priežiūra susijusius veiksmus (veiksmų atlikimo data ir juos atlikęs subjektas – juridinio asmens pavadinimas ar fizinio asmens vardas ir pavardė);

7.4. MDKP savininko duomenys (juridinio asmens pavadinimas, teisinė forma, kodas ir buveinės adresas arba fizinio asmens vardas ir pavardė, asmens kodas (gimimo data, jeigu nėra asmens kodo), telefono ryšio numeris, el. pašto adresas ir deklaruotos gyvenamosios vietos adresas)

ir įrašo data;

7.5. jeigu MDKP savininkas (fizinis asmuo) pats neatlieka nuolatinės jos priežiūros, – MDKP priežiūros meistro vardas, pavardė, paskyrimo data ir paskyrimo į pareigas dokumento ar sutarties su nuolatinę priežiūrą atliekančiu fiziniu asmeniu (pagal Taisyklių 8.2.2 papunkčio nuostatas) kopija;

7.6. MDKP planinių apžiūrų ir remonto grafikas;

7.7. MDKP techninės būklės tikrinimų išvadų egzemplioriai;

7.8. MDKP užregistravimo PPĮ registre pažyma ar MDKP registravimo pažymėjimas;

7.9. su MDKP priežiūra susiję dokumentai (atliktų remontų ataskaitos, naudotų medžiagų, pakeistų konstrukcijų, įtaisų, detalių ar elementų žymenys, sertifikatai, avarijų tyrimo aktai, dokumentuoti duomenys apie gedimus, veikimo sutrikimus ir kiti su MDKP priežiūra ir naudojimu susiję dokumentai);

7.10. jeigu atliktas modifikavimas, – informacija apie jį (techninė byla) pagal techninio reglamento „Mašinų sauga“ 7 priedo reikalavimus, nekartojant MDKP gamintojo pateiktų duomenų ir po modifikavimo nepasikeitusios informacijos, jeigu, apibrėžiant pasikeitusias įrenginio technines charakteristikas ir savybes, jos kartoti nebūtina.

8. MDKP savininkas:

8.1. nuolatinę MDKP priežiūrą gali atlikti pats, jeigu:

8.1.1. turi, jei jis yra fizinis asmuo, kvalifikaciją ar specialiųjų žinių ir įgūdžių, kaip nustatyta Reikalavimuose asmenų, atliekančių nuolatinę potencialiai pavojingų įrenginių priežiūrą, darbuotojų, pertvarkančių potencialiai pavojingus įrenginius, ir darbų su potencialiai pavojingais įrenginiais vadovų kvalifikacijai arba specialiosioms žinioms ir įgūdžiams, patvirtintuose Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2017 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. A1-333 „Dėl Reikalavimų asmenų, atliekančių nuolatinę potencialiai pavojingų įrenginių priežiūrą, darbuotojų, pertvarkančių potencialiai pavojingus įrenginius, ir darbų su potencialiai pavojingais įrenginiais vadovų kvalifikacijai arba specialiosioms žinioms ir įgūdžiams patvirtinimo“;

8.1.2. yra, jei jis yra juridinis asmuo, paskyręs nuolatinei MDKP priežiūrai atlikti darbuotoją (-us) (MDKP priežiūros meistrą ir, jeigu reikia, kitus nuolatinę priežiūrą atliekančius darbuotojus), atitinkantį (-ius) Taisyklių 8.1.1 papunktyje nustatytus reikalavimus kvalifikacijai arba specialiosioms žinioms ir įgūdžiams;

8.1.3. turi nuolatinei MDKP priežiūrai atlikti reikalingą įrangą, prietaisus ir kitas darbui reikalingas priemones, nustatytas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintame Būtiniausios įrangos, prietaisų ir priemonių, reikalingų nuolatinei potencialiai pavojingų įrenginių priežiūrai atlikti, sąraše;

8.1.4. yra apsidraudęs civilinės atsakomybės draudimu pagal Potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo 11 straipsnio 3 dalį;

8.2. jeigu neatlieka nuolatinės MDKP priežiūros pats, turi sudaryti sutartį dėl nuolatinės MDKP priežiūros:

8.2.1. arba su juridiniu asmeniu, kuris užtikrino Taisyklių 8.1.2–8.1.4 papunkčiuose nustatytų reikalavimų įgyvendinimą;

8.2.2. arba su fiziniu asmeniu, kuris atitinka Taisyklių 8.1.1, 8.1.3 ir 8.1.4 papunkčiuose nustatytus reikalavimus.

9. MDKP savininkas užtikrina, kad:

9.1. vadovaujantis MDKP techniniais dokumentais, Taisyklėmis, Potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymu, Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymu, Darbo įrenginių naudojimo bendraisiais nuostatais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais kėlimo įrenginių naudojimą ir žmonių kėlimą, MDKP būtų saugiai naudojama ir palaikoma jos reikiama techninė būklė tol, kol ji nebus perduota atliekų tvarkytojui Atliekų tvarkymo įstatymo nustatyta tvarka ir išregistruota iš PPĮ registro;

9.2. užrašai, ženklai, informacinės lentelės, kurios pagal MDKP techninius dokumentus turi būti pritvirtintos prie MDKP konstrukcijų ir valdymo įtaisų, būtų lengvai įskaitomos ir

suprantamos. MDKP būtų paženklinta, nurodant jos tipą (markę), registracijos PPĮ registre numerį, vardinę apkrovą;

9.3. nuolatinę MDKP priežiūrą atliekantys asmenys būtų aprūpinti visais šiai priežiūrai atlikti būtinais MDKP techniniais dokumentais;

9.4. vadovaujantis MDKP techniniais dokumentais, būtų sudarytas nuolatinės MDKP planinių apžiūrų ir remonto grafikas;

9.5. MDKP būtų eksploatuojama tik esant akredituotosios įstaigos išvadai, kad MDKP yra tinkama naudoti, saugi žmonių gyvybei, sveikatai ir aplinkai;

9.6. būtų nustatyta MDKP priežiūros žurnalo pildymo tvarka ir, jeigu MDKP savininkas nėra fizinis asmuo, pats atliekantis nuolatinę MDKP priežiūrą, būtų paskirtas už tai atsakingas asmuo;

9.7. MDKP metalinėms konstrukcijoms remontuoti naudojamos medžiagos būtų parenkamos pagal MDKP techninius dokumentus. Skaičiuojamųjų elementų ir detalių, naudojamų MDKP remontui, metalo kokybė turi būti patvirtinta gamintojo sertifikatais. Jeigu remontuojamos MDKP techniniuose dokumentuose metalinių konstrukcijų medžiagų markės bei savybės nenurodytos, tinkamos medžiagos parenkamos atlikus gamintojo naudotų medžiagų tyrimus;

9.8. remontuojant MDKP metalines konstrukcijas, jas suvirinant, skaičiuojamieji elementai būtų suvirinami pagal suvirinimo procedūrų aprašus. Suvirinti skaičiuojamuosius MDKP metalinių konstrukcijų elementus būtų leidžiama tik atestuotiems ir turintiems kvalifikacijos pažymėjimą (sertifikatą) suvirintojams. Suvirinimo darbų dokumentai (naudotų medžiagų sąrašas, jų sertifikatai, suvirinimo procedūrų aprašai, suvirintojo atestavimo dokumentų kopijos ir kt.) būtų saugomi MDKP techninių dokumentų byloje (pase);

9.9. MDKP naudojimas būtų nedelsiant sustabdytas, atsiradus MDKP veikimo sutrikimų, gedimų, neleistino nusidėvėjimo, įtrūkimų, deformacijų ar kitų grėsmę keliančių veiksnių, o pašalinus nustatytus trūkumus – atnaujintas Taisyklių nustatyta tvarka;

9.10. būtų pašalinti akredituotosios įstaigos eksperto nustatyti trūkumai, susiję su MDKP naudojimu, priežiūra ar nenaudojamos MDKP saugojimu (laikymu);

9.11. modifikuota MDKP atitiktų techninio reglamento „Mašinų sauga“ reikalavimus;

9.12. būtų pranešta apie MDKP avariją ir su jos naudojimu susijusius nelaimingus atsitikimus bei žalą aplinkai ar turtui, organizuotas avarijos padarinių lokalizavimas, likvidavimas ir avarijos tyrimas, vadovaujantis Potencialiai pavojingų įrenginių avarijų tyrimo nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2006 m. rugpjūčio 4 d. įsakymu Nr. A1-232/4-306 „Dėl Potencialiai pavojingų įrenginių avarijų tyrimo nuostatų patvirtinimo“.

10. MDKP priežiūros meistras arba fizinis asmuo, atliekantis nuolatinę MDKP priežiūrą, užtikrindamas tinkamą MDKP priežiūrą ir saugų jos naudojimą, turi:

10.1. vadovaudamasis MDKP techniniais dokumentais, sudaryti MDKP planinių apžiūrų ir remonto grafiką, prižiūrėti, kaip jo laikomasi, ir užtikrinti, kad MDKP būtų tinkamos techninės būklės;

10.2. saugoti ir pildyti MDKP techninių dokumentų bylą (pasą) MDKP savininko nustatyta tvarka;

10.3. nuolatinę MDKP priežiūrą atlikti pats arba, jei yra paskirti kiti darbuotojai nuolatinei MDKP priežiūrai atlikti pagal Taisyklių 8.1.2 papunktį, pavesti ją atlikti paskirtiesiems darbuotojams, rūpintis, kad jie gautų visą informaciją, reikalingą tinkamai MDKP priežiūrai ir saugiam naudojimui užtikrinti, susipažintų su ja ir vykdytų nustatytus reikalavimus;

10.4. užtikrinti, kad valdymo ir kontrolės įtaisai būtų tinkamai paženklinti, apkrovų ir kitos informacinės lentelės lengvai įskaitomos ir suprantamos;

10.5. užtikrinti, kad nuolatinės MDKP priežiūros darbai būtų atliekami saugiai;

10.6. rūpintis, kad MDKP techninės būklės tikrinimai būtų atliekami nustatytu laiku, paruošti MDKP techninei būklei patikrinti, pranešti apie tai akredituotajai įstaigai ir dalyvauti atliekant patikrinimą;

10.7. kontroliuoti, kad būtų pašalinti akredituotosios įstaigos eksperto nustatyti trūkumai,

susiję su MDKP technine būkle, naudojimu ir saugiu darbu iš darbinės platformos;

10.8. sustabdyti MDKP naudojimą ar neleisti pradėti ją naudoti, jeigu MDKP turi defektų ir (arba) naudojama pažeidžiant gamintojo nustatytas sąlygas ar Taisyklių reikalavimus, ir imtis priemonių, kad šie defektai ar pažeidimai būtų nedelsiant pašalinti. Sprendimą remontuoti MDKP ir pradėti darbą po remonto priežiūros meistras ar Taisyklių 8.1.1 ar 8.2.2 papunktyje nurodytas asmuo įrašo MDKP priežiūros žurnale. MDKP naudojimas sustabdomas, jeigu:

10.8.1. nustatyti MDKP konstrukcijų elementų įtrūkimai, kiti defektai, mažinantys konstrukcijų stiprumą ir keliantys grėsmę asmenų sveikatai ir saugai;

10.8.2. deformuota ar kitaip pažeista darbinė platforma, pažeisti darbinės platformos aptvarai;

10.8.3. sugedę darbinės platformos kėlimo arba ilginimo mechanizmai;

10.8.4. sugedę darbinės platformos kėlimo arba ilginimo mechanizmų stabdžiai arba nesandari hidraulinė sistema;

10.8.5. nustatyti MDKP hidraulinės sistemos ir valdymo sistemų gedimai;

10.8.6. sugedęs darbo erdvės ribojimo įtaisas, apkrovos ribotuvas, neveikia garsinis signalas, signaliniai įtaisai, kiti saugos įtaisai arba yra kitų defektų, keliančių grėsmę žmonių sveikatai, aplinkai ar turtui;

10.8.7. pastebėti kitokie gedimai ar veikimo sutrikimai, kurie gresia darbuotojų saugai ir sveikatai.

## III SKYRIUS
## MDKP TECHNINĖS BŪKLĖS TIKRINIMAS

11. MDKP savininkas užtikrina, kad Taisyklių 13 punkte nustatytu periodiškumu ir atvejais MDKP būtų paruošta akredituotosios įstaigos atliekamam techninės būklės patikrinimui, apie tai pranešta šiai įstaigai, jos ekspertams būtų sudarytos reikiamos sutartyje dėl techninės būklės tikrinimo numatytos patikrinimui atlikti sąlygos ir pateikti reikalingi dokumentai (MDKP techninių dokumentų byla (pasas), civilinės atsakomybės draudimo sutartis ar jos kopija ir atitinkami, pagal Taisyklių 8 punkto nuostatas, kvalifikaciją patvirtinantys dokumentai ar jų kopijos, skyrimo į pareigas dokumentai ar jų kopijos ir (ar) sutartis ar jos kopija). Akredituotoji įstaiga po patikrinimo dokumentus grąžina MDKP savininkui.

12. Akredituotosios įstaigos ekspertas techninės būklės tikrinimą atlieka pagal akredituotosios įstaigos parengtas ir patvirtintas MDKP techninės būklės tikrinimo procedūras, vadovaudamasis MDKP techniniais dokumentais ir Taisyklėmis.

13. Jeigu MDKP gamintojas nenustatė kitaip, MDKP techninė būklė tikrinama:

13.1. prieš pradedant ją naudoti pirmą kartą;

13.2. periodiškai:

13.2.1. ne rečiau kaip vieną kartą per 12 mėnesių, atliekant dalinį techninės būklės patikrinimą (toliau – DTP);

13.2.2. ne rečiau kaip vieną kartą per 36 mėnesius, atliekant pilnutinį techninės būklės patikrinimą (toliau – PTP) (kai atliktas PTP, laikoma, kad atliktas ir DTP);

13.3. neplaniniais atvejais: po avarijos, gamtos reiškinių poveikio, modifikavimo, laikančiųjų konstrukcijų remonto, kai atliekamas suvirinimas, hidraulinio skirstytuvo remonto arba pakeitimo, valdymo sistemų pakeitimo, neįprastų prastovų (kai MDKP laikymo sąlygos turėjo neigiamą įtaką techninei jos būklei).

14. Prieš pradedant MDKP naudoti pirmą kartą, patikrinama, ar MDKP pažymėta CE ženklu, ar pateikta EB ar ES atitikties deklaracija, ir atliekamas PTP. Jeigu MDKP visiškai surenkamos ir išbandomos gamykloje ir yra gamintojo atliktus bandymus patvirtinantys dokumentai su bandymų rezultatais ir (arba) išvadomis, akredituotosios įstaigos ekspertas šių bandymų nekartoja.

15. Tikrinant MDKP neplaniniais atvejais, nagrinėjami dokumentai, susiję su įvykiu, dėl kurio buvo pradėtas šis neplaninis patikrinimas (avarijos tyrimo aktas, atliktų ekspertizių, tyrimų ir

bandymų išvados, MDKP remonto, suvirinimo darbų dokumentacija ir kiti su įvykiu susiję dokumentai iš MDKP techninių dokumentų bylos (paso), ir atliekamas PTP.

16. Pasibaigus MDKP gamintojo nurodytam naudojimo laikui, o jeigu jis nenurodytas – po 15 metų nuo dienos, kai MDKP buvo pradėta naudoti, akredituotoji įstaiga turi atlikti PTP. Siekdama nustatyti, ar MDKP konstrukcijų, sistemų, mechanizmų ir jungčių būklė tinkama, kad įrenginį būtų galima naudoti pagal gamintojo nustatytą paskirtį, akredituotoji įstaiga turi įvertinti MDKP techninę būklę, jos eksploatavimo sąlygas ir pagrįstai papildyti PTP neardomaisiais laikančiųjų konstrukcijų ir suvirintųjų sujungimų bandymų metodais ar kitais papildomai parinktais tyrimais. Pasibaigus MDKP naudojimo laikui, laikotarpiai tarp techninės būklės tikrinimų gali būti sumažinti atsižvelgiant į techninės būklės tikrinimo rezultatus, tačiau jie negali būti trumpesni kaip 6 mėnesiai atliekant DTP ir 12 mėnesių – atliekant PTP. MDKP savininkas privalo laikytis šių naujų akredituotosios įstaigos tarp techninės būklės tikrinimų nustatytų laikotarpių.

17. Atliekant techninės būklės tikrinimą, turi dalyvauti MDKP priežiūros meistras arba kitas sutartyje dėl MDKP techninės būklės tikrinimo nurodytas asmuo ir operatorius (operatoriaus dalyvavimas neprivalomas, jeigu tikrinama nesavaeigė vertikalaus kėlimo MDKP).

18. Jeigu tam, kad būtų galima atlikti bandymus, reikia atjungti arba specialiai sureguliuoti MDKP vardinės keliamosios apkrovos ribotuvą arba kitus saugos įtaisus, bet gamintojas nėra nurodęs atlikti tokių bandymų, jie atliekami, kai tai pagrįsta: po MDKP metalinių konstrukcijų remonto, mechanizmų, laikančiųjų lynų arba grandinių keitimo arba remonto, hidraulinės sistemos elementų keitimo arba remonto, MDKP avarijos. Atjungti ir reguliuoti saugos įtaisus leidžiama tik gamintojo įgaliotam atstovui arba kitam sutartyje dėl MDKP techninės būklės tikrinimo nurodytam asmeniui.

19. Atlikdamas DTP ar PTP, akredituotosios įstaigos ekspertas patikrina Taisyklių 11 punkte nurodytus dokumentus ir atlieka MDKP apžiūrą, veikimo patikrinimą ir bandymus.

20. PTP metu turi būti atliekama:

20.1. apžiūra ir veikimo patikrinimas;

20.2. statinis bandymas;

20.3. dinaminis bandymas.

21. DTP metu atliekama apžiūra ir veikimo patikrinimas be krovinio. Dinaminis ir statinis bandymai neprivalomi. Jeigu akredituotosios įstaigos ekspertas, atsižvelgdamas į MDKP techninę būklę, pagrįstai nusprendžia, kad šie bandymai reikalingi, jie turi būti atlikti.

22. Atliekant MDKP apžiūrą ir veikimo patikrinimą, turi būti įvertinta:

22.1. laikančiųjų konstrukcijų, darbinės platformos, apšvietimo ir signalizavimo įtaisų būklė, matmenų ir saugių atstumų atitiktis nurodytiesiems MDKP techniniuose dokumentuose, teisės aktuose ir darniuosiuose standartuose;

22.2. metalinės konstrukcijos ir suvirintųjų sujungimų būklė – ar nėra įtrūkimų, deformacijų, korozijos, nudilimo ar kitų defektų; šarnyrinių sujungimų būklė – ar ašys ir pirštai nenudilę, ar patikimai sutvirtinti;

22.3. ar naudojamos tinkamos guminės žarnos, ar žarnų ir jų jungčių būklė gera, ar nėra hidraulinio skysčio nutekėjimo požymių;

22.4. lynų, grandinių ir jų tvirtinimo detalių būklė;

22.5. elektros kabelių, įžemintuvų būklė;

22.6. darbinės platformos ir jos aptvaro būklė;

22.7. ar įrengti ir tinkamai veikia visi MDKP techniniuose dokumentuose nurodyti saugos įtaisai;

22.8. ar įrengti ir tinkamai veikia visi MDKP techniniuose dokumentuose nurodyti valdymo įtaisai, ar jais valdomi mechanizmai veikia tinkamai;

22.9. ar patikimai veikia ir atlieka MDKP techniniuose dokumentuose nurodytas funkcijas hidraulinė ir elektros įranga;

22.10. ar visi stabdymo, avarinio stabdymo įtaisai veikia tinkamai (patikimai sustabdo atitinkamas judančias MDKP dalis);

22.11. ar tinkamai veikia signalizacija;

22.12. kiti patikrinimai, nustatyti atsižvelgiant į gamintojo nurodymus ir MDKP techninius dokumentus.

23. Atliekant bandymus su apkrova, bandomasis krovinys išdėstomas tolygiai ant darbinės platformos grindų. Bandymams naudojami tik pasverti kroviniai. Atlikti bandymus darbinėje platformoje esant žmonėms draudžiama.

24. Atliekant statinį bandymą, tikrinamas MDKP ir jos elementų stiprumas, stabdžių arba hidraulinių stabdymo įtaisų efektyvumas ir, jeigu tikrinama kintamojo siekio MDKP, jos stovumas. Stovumo bandymas atliekamas esant labiausiai stovumą mažinančiai ilginamojo mechanizmo konfigūracijai. Jeigu MDKP turi daugiau kaip vieną darbo erdvę, bandymas atliekamas esant didžiausiam ilginamojo mechanizmo siekiui.

25. MDKP statinis bandymas atliekamas pastačius ją horizontalioje aikštelėje taip, kad konstrukcijų apkrova būtų didžiausia, o stovumas mažiausias:

25.1. jei MDKP techniniuose dokumentuose nenurodyta kitaip, bandant kintamojo siekio MDKP, krovinys, kurio masė lygi vardinei apkrovai, tolygiai išdėstomas darbinėje platformoje ir pakeliamas į 0,1–0,2 m aukštį. Tada į darbinę platformą papildomai pakraunamas krovinys, kurio masė turi sudaryti 25 procentus vardinės apkrovos. Taip pakrauta darbinė platforma šioje padėtyje laikoma 10 minučių;

25.2. bandant vertikalaus kėlimo MDKP, krovinys, kurio masė lygi vardinei apkrovai (jei MDKP techniniuose dokumentuose nenurodyta kitaip), tolygiai išdėstomas platformoje ir pakeliamas 0,1–0,2 m nuo įlaipinimo aikštelės paviršiaus. Tada į darbinę platformą papildomai pakraunamas krovinys, kurio masė turi sudaryti 25 procentus vardinės apkrovos. Taip pakrauta darbinė platforma šioje padėtyje laikoma 10 minučių;

25.3. statinio bandymo rezultatai laikomi teigiamais, jeigu darbinė platforma su kroviniu arba pakabintas krovinys per 10 minučių nenusileidžia ant aikštelės ir MDKP konstrukcijose bei mazguose neatsiranda liekamųjų deformacijų, įtrūkimų ar kitų defektų;

25.4. jei dėl apkrovos pasireiškė liekamoji deformacija arba tamprioji deformacija viršija leistiną dydį, techninės būklės tikrinimas nutraukiamas ir dirbti su MDKP neleidžiama tol, kol nebus nustatytos deformacijos priežastys ir atlikti darbai, būtini MDKP saugiam naudojimui užtikrinti.

26. Jeigu statinio bandymo rezultatai yra teigiami, atliekami kiti bandymai.

27. Baigus statinio bandymą, atliekamas MDKP vardinės apkrovos ribotuvo (apsauginio vožtuvo) bandymas. Jei MDKP techniniuose dokumentuose nenurodyta kitaip, apkrovos ribotuvas nustatomas vardinei apkrovai. Ribotuvas turi suveikti apkrovai pasiekus bandymui nustatytą ribą.

28. Dinaminis MDKP bandymas atliekamas su vardinę apkrovą 10 procentų viršijančiu masės kroviniu, jeigu MDKP techniniuose dokumentuose nenurodyta kitaip. Dinaminio bandymo metu turi būti atliekami ne mažiau kaip trys visų galimų MDKP funkcinių judesių, pasiekiant jų kraštines padėtis, ciklai. Darbinė platforma su kroviniu kartotinai pakeliama ir nuleidžiama, pasiekiant didžiausius įtempius, ir tikrinama, ar MDKP mechanizmai ir stabdymo įtaisai veikia tinkamai. Jei MDKP turi kintamos charakteristikos vardinės apkrovos ribotuvą, jos dinamiškai bandomos su didžiausią siekį atitinkančios masės kroviniu.

29. Po bandymų būtina pakartotinai apžiūrėti apkrovos veikiamus konstrukcijos elementus ir jų tvirtinimus – ar nėra įtrūkimų ar deformacijų.

30. Akredituotosios įstaigos ekspertas, atlikęs MDKP techninės būklės tikrinimą prieš pradedant ją naudoti pirmą kartą, parengia jai registruoti PPĮ registre reikalingą MDKP techninių dokumentų išrašą ir jį pateikia MDKP savininkui.

31. Atlikęs MDKP techninės būklės tikrinimą, akredituotosios įstaigos ekspertas dviem egzemplioriais parengia tikrinimo išvadą, kurioje nurodo, ar MDKP tinkama naudoti, saugi žmonių gyvybei, sveikatai ir aplinkai, taip pat nurodo tikrinimo veiksmų rezultatus, atlikto patikrinimo datą (metai, mėnuo, diena) ir kito techninės būklės patikrinimo datą (metai, mėnuo, diena), MDKP matomoje vietoje (pvz., ant MDKP ženklinimo lentelės) pritvirtina neištrinamą žymą (lipduką) su atlikto patikrinimo data (metai, mėnuo). MDKP savininkas MDKP matomoje vietoje (pvz., MDKP ženklinimo lentelėje) neištrinamai įrašo būsimo DTP ir (arba) PTP datas. Vieną išvados

egzempliorių saugo MDKP savininkas, kitą – akredituotoji įstaiga (šis egzempliorius gali būti saugomas elektronine forma). Akredituotosios įstaigos eksperto atliktų MDKP techninės būklės patikrinimų išvadas MDKP techninių dokumentų byloje (pase) savininkas turi saugoti visą MDKP naudojimo laiką.

32. Akredituotosios įstaigos ekspertui nustačius, kad MDKP netinkama naudoti, nesaugi žmonių gyvybei, sveikatai ar aplinkai, MDKP savininkas turi sustabdyti jos naudojimą ir užtikrinti, kad nustatyti trūkumai būtų pašalinti. Pašalinus trūkumus turi būti gauta akredituotosios įstaigos išvada, kad MDKP tinkama naudoti, saugi žmonių gyvybei, sveikatai ar aplinkai, arba užtikrinti, kad MDKP būtų perduota atliekų tvarkytojui Atliekų tvarkymo įstatymo nustatyta tvarka.

## IV SKYRIUS
## BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

33. Dokumentai (įskaitant dokumentus, kuriuose yra asmens duomenų) saugomi Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo nustatyta tvarka Taisyklėse ir Lietuvos vyriausiojo archyvaro nustatytais terminais. Duomenų subjektų teisės įgyvendinamos 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) ir duomenų valdytojo, į kurį kreipiamasi dėl duomenų subjekto teisių įgyvendinimo, nustatyta tvarka.

_____